ל) [קדושין מו. מח: סנהדרין יט:], ב) קדושין

מח: ג) רש"ל מ"ז. ד) לטיל

מה: נה:, ה) לקמן ק: וש"נ, ו) [ל"ל דמניה],

ו) לעיל כח: נו. ב"מ פב:,

ה) [לעיל כט.], ט) ב"ב לג:

[תוספתה פ"י], י) [חולין

ית.], ל) סנהדרין כט.,

ל) [ברכות ז. וש"נ], מ) ב"מ ל:, נ) [ד"ה

ושמואלן, ס) ול"ל רבן,

תורה אור השלם

1. הוֹלֵךְ רָבִיל מָגַלֶּה סוֹד

ונאמן רוח מכסה דבר:

.2 והזהרתה אתהם את

ואת

יָהֶיּהְ בְּהֶבּה אָת הַדֶּרֶךְּ וְהוֹדַעְהָּ לְהֶם אֶת הַדֶּרֶךְ

שמוח יח כ

עין משפם נר מצוה עא א מיי פ״ה מהלי

כח סעיף יד: עב ב מיי שם הל :טוש"ע שם סעי׳ טו עג ג ד מיי׳ פ״י מהל׳ שכירות הלכה ה סמג

טשיו מת נווש"ט אה"ט מי

עשין פט טוש"ע ח"מ סימן שו סעיף ד: עד ה מיי שם טוש"ע שם מעי ז:

עה וז מיי׳ שם טוש״ע שם סעי׳ ד: עו ח ט טוש"ע שם סעיף ים. עד י מיי פכ"ב מהלי

סנהדריו הלכה ז סמג

לאוין ט טוש"ע ח"מ סימן יט סעיף א: עה כ ל מיי׳ פ״י פ"י מהל׳ שכירות הלכה ה סמג עשין פט טוש"ע ח"מ

כימן שו סעיף ו: הגהות הב"ח

רש"י ד"ה דקעניד (ה) וכו' ש"ח בעושה בשכר האתר: (ב) ב"ה כתת ורו . בפ׳ שור שנגח. נ״ב סוף

→

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] גמ' דההים שעתם דנפק מחותי סיכתא. עיין שיטה מקובלת:

רבינו חננאל כגון שהוסיף לה נופך משלו. פי׳ נפך ספיר ויהלם. אמר ליה ליעכר מוחך. פי׳ קללו, כלומר יתבלבל מוחו. ס״א לעכל ציפורי. והני מילי אם הוא נשכר. אבל אם הוא אומן בחנם פטור מההוא עובדא הוה בכנשתא רמעון, ואמ' ליה ר' יוחנן לטבח זיל איתי שהדי דמומחה את לתרנגולים הרוצה שיתחייב לו הטבח הרוצה שינה, ב... יקדים לו דינר, וכן המוליך חטים לטוחן ין. – המוליך חטים לטוחן ולא לתתן ועשאן סובין . או מורסז קמח לנחתום לטבח וניבלה חייב מפני שהוא נושא שכר. ההיא מגרמתא דאתאי לקמיה דרב טַרְפַה רב ופטריה לטבחא מלשלומי. ואמ׳ תרתי למעליותא ריחקך מלמיכל ספק איסור וריחקך נמי מספק גזילה, יוחנז. . וקימא לן כר׳ י דינר לשולחני ונמצא רע, אם אומן הוא דלא צריך למיגמר כגון נבו ואיסור ולא טעה אלא בסיכתא חדתא פטור, ואי ליתיה אומן כי הני חייב, ואע"ג דהילכתא הכי אי חזא וטעה ונמצא

דינר רע מחליפו לפנים

אימא מפני שהוא נושא שבר. אבל בחנס פטור אף על גב דאדם מועד לעולם באונס כי האי לא מחייב אדם המזיק כדפרישית בריש המניח (לעיל דף מ: ושם⁰): להכי נקט פרוטה דקדושי אשה דיו להו בכך: **בשכר שעשיפי** מנעך מספק איסורא. אור״ת דמשום הכי קרי ניה ספק איסורא

משום דרב פסיק בפ"ק דחולין (דף ית.) כרבי יוסי בר' יהודה בטבעת הגדולה והיה רב מחמיר עליו לפי שהיה עם הארץ שלא יבא לההל בשאר טבעות כדאשכחן בפרק קמא דחולין (דף טו.) גבי מבשל בשבת כי מורי ס [רבה] לתלמידיו מורי להו כר"מ וכי דריש להו בפירקא דריש כר' יהודה משום עמי הארץ ולהכי קרי ליה ספק גזילה ולא ודאי גזילה דאותו האיש ששחט לעם הארץ ה"ל לאסוקי אדעתיה שיחמירו ור"י מפרש דההיא עובדא עליו בשאר טבעות הוה ורב דקאמר בפרק קמא דחולין (דף יח:) ואין הלכה כמותו בשאר טבעות משום דמספהא ליה אי הלכה כמותו אי לאו:

ותניא אידך בין אומן בין הדיום חייב. לא שייך הכא לשנויי כאן בשכר כאן בחנם כדמשני גבי שחיטה דבהכרת מטבע לריך בקיחות גדול ולית ליה למיחזי אם אין בקי כדנכו ואיסור:

לחנים

רבא אמר דכ"ע ישנה לשכירות מתחילה ועד סוף ודכולי עלמא המקדש במלוה אינה מקודשת ודכולי עלמא אין אומן קונה בשבח כלי אלא הכא במאי עסקינן כגון שהוסיף לה נופך משלו רבי מאיר סבר שמלוה ופרומה "דעתה אפרומה ורבנן מברי מלוה ופרומה דעתה אמלוה ובפלוגתא דהני תנאי ידתניא בשכר שעשיתי עמך אינה מקודשת בשכר שאעשה עמך מקודשת רבי נתן אומר בשכר שאעשה עמך אינה מקודשת וכל שכז בשכר שעשיתי עמך ורבי יהודה הנשיא אומר באמת אמרו יבין בשכר שעשיתי עמך ובין בשכר שאעשה עמך אינה מקורשת ואם הוסיף לה נופך משלו מקורשת (מאי איכא) בין ת"ק לרבי נתן איכא בינייהו שבירות בין רבי נתן לר' יהודה הנשיא איכא בינייהו מלוה ופרומה אמר שמואל מבח אומן שקלקל חייב לשלם מזיק הוא פושע הוא נעשה כאומר לו שחום לי מכאן ושחם לו מכאן למה ליה למימר מזיק הוא פושע הוא אי אמר מזיק הוא הוה אמינא הני מילי

הגוזל עצים פרק תשיעי בבא קמא

אנפשיה שמא תפרכם הבהמה ויזהר בה: **אומן פטור.** דאנוס הוא: לעלר מוחך. כמו מים עכורים: קא מותיב ליה. הא מילתא: התם בקרחי פליגי. וגזירת הכתוב הוח היכא דקא עביד בחנם אבל היכא דקא עביד בשכר אבל בשע הוא בפ׳ שור שנגח ארבעה וחמשה (ם: איתיביה רב חמא בר גוריא לשמואל יהנותן בהמה לטבח וניבלה אומן פטור הדיום חייב יואם נותן שכר בין הדיום בין אומן חייב אמר ליה לעכר מוחך אתא ההוא מרבנן קא מותיב ליה א"ל השתא שקלת מאי דשקל חברך קאמינא לכו אנא רבי מאיר וקאמריתו לי רבנן אמאי לא דייקת מילי שאני אומר מזיק הוא פושע הוא נעשה כאומר לו שחום לי מכאן ושחם לו מכאן מאן אית ליה האי סברא רבי מאיר דאמר מבעי ליה למירמי אנפשיה הי רבי מאיר במוסירה בעליו במוסירה (קל"ן סימן) רבי באיר בעליו במוסירה מאיר אילימא (הא ונעל בפניו כראוי ויצא והזיק בין תם בין מועד חייב דברי רבי מאיר התם בקראי פליגי אלא הא רבי מאיר דתנן סלצבוע לו אדום וצבעו שחור שחור וצבעו אדום רבי מאיר אומר גותן לו דמי צמרו התם בידים קלאו מיניה אלא הא רבי מאיר ידתנן ינשברה כדו ולא סילקה נפלה גמלו ולא העמידה רבי מאיר אומר חייב בנוקן וחכמים אומרים פמור מדיני אדם וחייב בדיני שמים וקיימא לן ∘דבנתקל פושע הוא פליגי אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן מבח אומן שקלקל חייב ואפילו הוא אומן כמבחי ציפורי ומי אמר רבי יוחנן הכי והאמר רבה בר בר חנה עובדא הוה קמיה דרבי יוחנן בכנישתא דמעון ואמר ליה זיל "אייתי ראיה דממחית לתרנגולים ואפמרך לא קשיא יכאן בחגם כאן בשכר כי הא דאמר רבי זירא הרוצה שיתחייב לו מבח יקדים לו דינר מיתיבי שיהמוליך חמים למחון ולא לתתן ועשאן סובין או מורסן קמח לנחתום ועשאו פת ניפולין בחמה למבח וניבלה חייב מפני שהוא כנושא שכר אימא מפני שהוא נושא שכר ההוא ימגרומתא דאתאי לקמיה דרב מרפיה "ופמריה למבח מלשלומי דמי פגעו ביה רב כהגא ורב אסי בההוא גברא אמרו ליה עביד בך רב תרתי מאי תרתי אילימא תרתי לגריעותא דאיבעי ליה לאכשורי "כר" יוםי בר" יהודה ומרפה כרבגן ואי גמי כרבנן דאיבעי ליה חיובא למבחא ומי שרי למימר כי האי גונא והתניא יילכשיצא לא יאמר אני מזכה וחבירי מחייבין אבל מה אעשה שחבירי רבו חיים דודו הוה: דין עסק ביש. עלי ועל זה נאמר יהולך רכיל מגלה סוד אלא תרתי למעליותא דלא סחורה רעה היא שעל עסקי חנם אוכלך ספק איסורא ומנעך מספק גזילה איתמר יהמראה דינר לשולחני אני מפסיד שלא היה לי לראותה:

רבא אמר דכ"ע כו' ודכ"ע אין אומן קונה בשבח כלי ה"ג: מלוה

ופרוטה. כי יהיב לה פרוטה מדידיה: דעתה אפרוטה. ומיקדשא.

עמך. התקדש לי: אינה מקודשת. הואיל וכבר החזירו לה והוא

מלוה גבה: בשכר שחעשה עמד

מקודשת. דאינה לשכירות אלא לבסוף

וכי מהדר להו ניהלה מיקדשה ליה

בשכרו: בשכר שאעשה עמך אינה

מקודשת. דקסבר ר' נתן ישנה

לשכירות מתחילה ועד סוף וכל פרוטה

ופרוטה הוה ליה מלוה: וכל שכן

שעשיתי. דמיום שהחזירו לה נוקף

שכרו עליה במלוה: ואם הוסיף כו'

מקודשת. דקסבר מלוה ופרוטה

דעתה אפרוטה ואילו לרבי נתן אע"ג

דהוסיף לה אינה מקודשת דדעתה

והמ"ל דפושע הוא דלא חשיב ליה

אונס אלא פשיעה דהוה ליה למירמיה

אמלוה: טבה אומן שקלקל חייב. ילכו בה ואת המעשה וכ"ש הדיוט דלא היה לו לשוחטה הואיל אַשֶּׁר יַעֲשוּן: ואינו בקי: דקעביד בשכר. דמזיק חייב באונסין דאדם מועד לעולם בין שוגג בין מזיד. מדקרי ליה מזיק לחייבו באונס ש"מ (א) באותו שכר קאמר

לעזי רש"י קויי"ץ [קוינ"ץ]. מטבע.

מוסף רש"י

. בשכר שעשיתי עמך. התקדשי לי, אינה מקודשת. דהויל לה כתלוה (קדושין מח:). בשכר שאעשה עמך מקודשת. לכשיגמור ויתננו לה, דקא סבר אינה לשכירות אלא לבסוף (שם). ר' נתן אומר שאעשה עמך אינה מקודשת. דישנה לשכירות מתחילה ועד סוף. וכל שכן בשכר שעשיתי שכו דכיון דגני. היא מלוה שבן בבב עמך. דכיון יהחזירו ככר והחזירו ככר היא מכונ נמורה (שם). ואם הוסיף משלו לה נופך משלו מקודשת. מכלל דר' נתן סבר אפילו הוסיף לה אינה מקודשת, דקסבר מלוה ופרוטה דעתיה אמלוה בינייהו איכא •(DD) שכירות. àa מתחילה ועד סוף או לאו, כדפרישית (שם). קשרו בעליו. לשור (לעיל נה:) ונעל בפניו כראוי. היינו פחותה, שיכולה לעמוד ברוח מלויה ל פולי מה:). נותן לו דמי (לעיל מה:). נותן לו דמי צמרו. כדמעיקרא ואע״פ דמהשתא שוי טפי לצריכים אלא דמי למכו (לקמו ק:) בדמים שלמר לבן נמכר בשוק, דקניה בגזלו לשלם כשעת הגזילה (ב"מ עח:) ימי למר לבן כמו שמסר לו, דקניה בשינוי ונתחייב מעות (שם קיז:) נותן לו ליה לר"מ כל המשנה שהוא מעלה עכשיו בדמים שיאון מצפה ביותו (ע"ז ד.) אבל לא דמי שבחו, או זה יתן שכרו משלם ויקנה הלמר (לקמן ק:). פטור מדיני אדם. לשלס, וחייב בדיני שמים. פורענות לשלם לרשעים שנתכוין להפסיד את ישראל (גיטין נג.). סובין. כשטוחנין גסין ולא הדק , (רשב"ם ב"ב צג:)**. מורסן.**

בידים קלאו מיניה. שנתכוון לשנות: לטחון. אדם הממונה על כך ועליו ללותתן במים וכותשן במכתשת להסיר הקליפה החיצונה כדי שתהא סולת נקיה: סובין. גסין ממורסן: ניפולי. נשבר ונופל כשמוחזין מותו: כנושה שכר. אף זה חייב כנושא שכר ואף על פי שאין נושא. אלמא פשיעה היא ולא אונס גבי שומר חנם נמי חייב: מגרומסת. שחט מתוך אחת הטבעות והגרים חוץ בין טבעת לטבעת ושייר מלא החוט על פני רובה. ורבי יוסי ברבי יהודה מכשר ליה במלא החוט על פני רובה ורבנן בעו על פני כולה בהכל שוחטין (חולין דף יח.): בההות גברת. בעל הבהמה: לכשילת כו'. בדיין קמיירי בסנהדרין: דלא אכלך ספק איסורא. דמספקא ליה הלכתה כמחן אי כרבנן דחסרי אי כרבי יוסי ברבי יהודה דמכשר: ומנעד מספק גוילה. דאי כשרה היא הוי טבח פטור: המראה דינר. לדעת אם טוב הוא ויקבלנו מחבירו: דנכי וחיסור. שולחנין חומנין היו: טעו בסיכתה חדתי. שנפסל המטבע והעמידו לורה אחרת ועדיין לא היו בקיאין בה: סיכתא. קויי״ן בלע"ז: רב שומר גנזיו של רבי

ונמצא רע תני חדא אומן פמור הדיום חייב ותניא אידך בין אומן בין הדיום חייב אמר רב פפא לכי תניא אומן פמור כגון דנכו ואיסור דלא צריכי למיגמר כלל אלא במאי מעו מעו בסיכתא חדתא או דההיא שעתא דנפק מתותי סיכתא ההיא איתתא דאחזיא דינרא לרבי חייא אמר לה מעליא הוא למחר אתאי לקמיה ואמרה ליה אחזיתיה ואמרו לי בישא הוא ולא קא נפיק לי אמר ליה לרב זיל חלפיה ניהלה וכתוב אפנקסי דין עסק ביש ומאי שנא דנכו ואיסור דפטירי משום דלא צריכי למיגמר רבי חייא גמי לאו למיגמר קא בעי רבי חייא לפנים משורת הדין הוא דעבד ייכדתני רב יוסף יוהודעת להם זה

היא הקליפה העליונה היא החוא נושא שכר. אבל בחנם פטור אם אומן הוא, כדאמרינן זיל אייתי ראיה דממחים לתרנגולי ואפטרן, וכן הלכה דאומן בשכר חייב בחנם מטור אם אומן הוא, כדאמרינן זיל אייתי ראיה דממחים לתרנגולי ואפטרן, וכן הלכה דאומן בשכר חייב בחנם